

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/100-bohaterow-na-100-le/104522,Marian-Januszajtis-ur-3-kwietnia-1889-w-Mirowie-kolo-Czestochowy-zm-24-marca-1973.html>  
19.05.2024, 20:07

## **Marian Januszajtis (ur. 3 kwietnia 1889 w Mirowie koło Częstochowy, zm. 24 marca 1973 w Royal Tunbridge Wells) - generał dywizji.**

**Płk Januszajtis objąwszy w lutym 1920 dowództwo 12 Dywizji Piechoty postawił ją dzięki swej niespożytej energii i olbrzymiej pracy w krótkim czasie na wysokości zadania. Skutki pracy płk. Januszajtisa okazały się najlepiej w bohaterskich walkach 12 Dyw. Piech. (...) W czasie tych walk przebywał płk Januszajtis przeważnie w pierwszej linii przykładem swoim zagrzewając do męstwa. W czasie dwudniowej bitwy pod Mikulińcami kierował płk Januszajtis akcją z pociągu pancernego „Piłsudczyk” biorąc z tymże bezpośredni udział w walkach. Ranny w walce mimo to pozostał na stanowisku. (Wniosek na odznaczenie Virtuti Militari, brak daty)**

Absolwent Akademii Rolniczej w Dublanach. Komendant Polskich Drużyn Strzeleckich. W latach 1914–1917 w Legionach Polskich (dowódca batalionu, 2 Pułku Piechoty, a od września 1916 I Brygady Legionów). W latach 1917–1918 w Polskiej Sile Zbrojnej, Od listopada 1918 w Wojsku Polskim. Uczestnik nieudanego zamachu stanu na rząd Jędrzeja Moraczewskiego (4/5 I 1919), w związku z czym od stycznia do grudnia 1919 w rezerwie. Od marca 1920 do sierpnia 1924 dowódca 12 Dywizji Piechoty (jeden z najlepszych dowódców dywizji podczas wojny w 1920). W latach 1924–1926 wojewoda nowogrodzki. Od 1929 w stanie spoczynku. W kampanii 1939 uczestnik obrony Lwowa i twórca konspiracji tamże, aresztowany przez NKWD 27 października tr. Zwolniony z więzienia na Łubiance w Moskwie w sierpniu 1941, wyjechał do Wielkiej Brytanii, gdzie pozostawał w dyspozycji Naczelnego Wodza. W latach 1943–1944 Inspektor do Spraw Zarządu



Marian Januszajtis

Wojskowego (komórki przewidzianej do zarządu projektowanej polskiej strefy okupacyjnej), oraz w latach 1942-1947 Przewodniczący Wojskowego Trybunału Orzekającego. Po wojnie pozostał na emigracji w Wielkiej Brytanii. Początkowo pochowany na cmentarzu w Crawley, w listopadzie 1981 ekshumowany na Nowy Cmentarz w Zakopanem - Kwatera Legionów. Grób został wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (nr ewidencyjny 499).

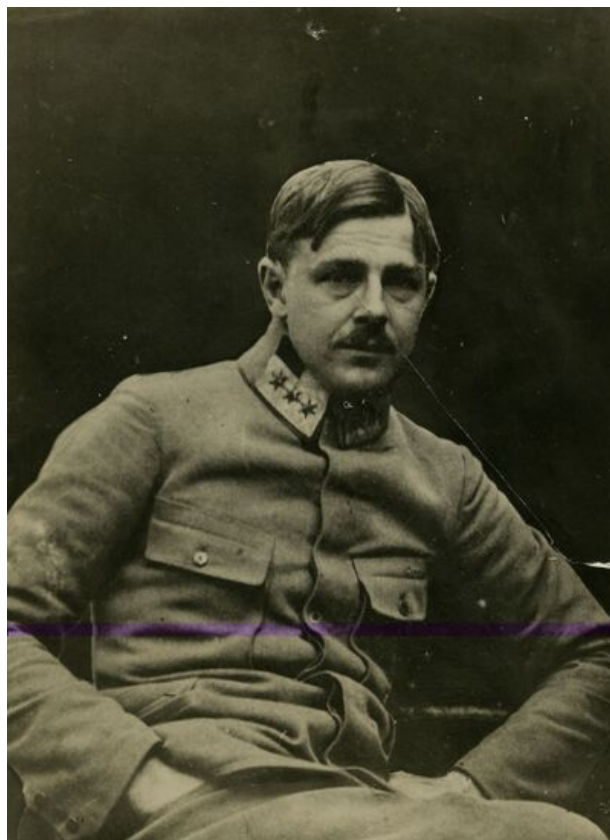
Awanse: kapitan (1914), major (1914), podpułkownik (1915), pułkownik (1916), generał brygady (1920), generał dywizji (1924).

### **Bibliografia**

W.K. Cygan, *Oficerowie Legionów Polskich 1914-1917, słownik biograficzny*, t. II, Warszawa 2006, s. 155-157; P. Stawecki, *Generałowie Wojska Polskiego 1918-1939*, Warszawa 1994, s. 146, 147. M. Żegota-Januszajtis, *Życie moje tak burzliwe... Wspomnienia i dokumenty*, Warszawa 1993.



Marian Januszajtis



Marian Januszajtis